

6/1995≡517 סיון התשנ״ה

עפיפונים KITES

בשות הדואר Israel Postal Authority

PHILATELIC SERVICE השירות הבולאי

אז ומתמיד גירו השמיים את דמיונו של האדם. אלים עלו וירדו מתוכם, וגיבורים מיתולוגים צימחו כנפיים ונעו בהם בחופשיות. מאז ומתמיד ביקש האדם לכבוש לעצמו את השמיים. זכות הבכורה בכיבוש השמיים שייכת לעפיפון שריחף בשמי סין כבר לפני אלפי שנים.

ללידת העפיפון קשורות אגדות רבות; חלקן מספרות על נסיך שביקש שדגלו יתנוסס גבוה מעל לחומות מבצרו. חיזקו בבמבוק וחוטים, והפריחו אל-על; אגדה אחרת מספרת על איכר סיני זקן וחכם שכובע הקונוס שלו המריא מראשו וכאשר ניסה לתפסו גילה את העפיפון. את גילו של העפיפון קושרים ההיסטוריונים בגילו של המשי שהוכנס לשימוש לפני כ-4500 שנה. ההשערה היא שהשילוב של המשי, הבמבוק והידע הרב שהיה בידי הסינים חייב היה להביא להמצאת העפיפון.

תיעוד ראשון לעפיפון קיים מהמאה הרביעית לפנה"ס, ובו מסופר על מהנדס סיני שבנה והפריח עפיפונים בצורת דגים וציפורים. במאה השלישית לפנה"ס קנה לו הגנרל הסיני הונה טינק מקום של כבוד בין גיבורי סין בעקבות שיטת הפחדה שפיתח. טינק בנה מערכת תהודה מקשתות וממיתרי משי, חיברם לעפיפונים והפריחם בלילה מעל מחנה האויב. יבבות המיתרים החרידו את האויב שנס על נפשו.

עינור בינו ופותחו לא רק בסין אלא גם בשכנותיה, עלל אחד מהאזורים, יש מאפיינים ושימושים שונים ערובם סימלו ומסמלים גם היום את הקשר בין האדם לשמיים. עפיפוני המזרח עוצבו ונבנו בצורות שונות, חלקם בדמויות של ציפורים ועופות וחלקם בדמויות של נחשים, דרקונים ושדים; דמויות גיבורים ולוחמים צוירו על גבי מפרשי העפיפון. עיסוק נפוץ במזרח הוא קרבות העפיפונים. עפיפוני הקרב הם עפיפונים קטנים יחסית הניתנים לשליטה ע"י הרפיה ומתיחה של חוט המצופה בחלקו בזכוכית כתושה ומסוגל לבתק כל חוט הנקרה בדרכו. בקרבות העפיפונים נוטלים אלפי משתתפים ומנצח הוא זה שנותר אחרון בשמיים.

למערב הגיע העפיפון בשלהי המאה השתיים עשרה בספינתו של מרקו פולו שהביאו לאירופה יחד עם המשי, הטבק ואבק השריפה. ב-1752 ערך בנג'מין פרנקלין, מדינאי ואיש מדע אמריקני, את ניסוי לכידת הברק, ובליל סערת ברקים הפריח עפיפון שעל חוטו היה מחובר מפתח ברזל כבד שקלט את הברק. באותה תקופה עסקו מדענים ופיזיקאים רבים בחקר העפיפון ובמציאת שימושים

שונים, כגון כרכרות רתומות לעפיפון ומתקני חילוץ והצלה לספינות. בתחילת המאה ה–19 פיתח המדען האוסטרלי לורנס הארגרייב עפיפון בצורת תיבה, והאחים רייט, ממציאי האווירון, פתחו את המצאתם על סמך אותה תיבה. למרות המצאת האווירון נמשך פיתוח העפיפון. שניים מבולטי העוסקים בתחום היו אלכסנדר גרהם בל, ממציא הטלפון, וסמואל פרנקלין קודי איש קרקס אמריקני שפיתח עפיפון המסוגל להרים צופה לגובה רב, והקים בחיל הים הבריטי את חיל העפיפונים. בימי מלחמת העולם השנייה צויד כל שייס בחיל האוויר של ארה"ב בעפיפון תיבה מתקפל ששימש מכשיר איתות מצוקה בעת נטישה. עפיפונים אחרים שימשו לאימון תותחני נ.מ. וצלפים. סוכנות החלל האמריקנית פיתחה את כנף הדלתא לצורך השבת שלבי הטיל סטורן לכדור הארץ. הכנף פותחה הדלתא לצורך השבת שלבי הטיל סטורן לכדור הארץ. הכנף פותחה ונוסתה בעפיפון. כמו כן פותחו כל מצנחי הרחיפה הנפוצים היום שבסיסם ותחילתם בעפיפון.

העיסוק בעפיפון הולך וכובש לו מקום בעולם. במזרח ממשיכים עד היום לבנות ולהפריח עפיפונים במתכונתם ההיסטורית. ברחבי העולם נערכים תחרויות ופסטיבלים שבהם נוטלים חלק אלפי בני אדם המקשטים את השמיים באין ספור צורות ודגמים, עפיפונים קטנים ופשוטים בצד עפיפוני ענק.

בארץ מתקיימות מדי שנה שתי תחרויות ספורט גדולות, אחת במוזיאון ישראל בחודש אוגוסט והשנייה במעיין חרוד בסוכות; ופסטיבל בין לאומי בחוה"מ פסח.

אורי אבלס

תיאור השורה התחתונה של הגיליון הבול הימיני מתאר עפיפונים עממיים ופשוטים המיוצגים ע"י עפיפון המשושה "טיירה" ועפיפון הדלתון – "אדי". המקור של חלק מעפיפונים אלה הוא המזרח הרחוק. כמו העפיפון דמוי הציפור הנראה בבול. ברקע נראה ציור מן המאה ה-15 של יצור מעופף דמוי דרקון.

הבול המרכזי מתאר את תרומתו של העולם המערבי לפיתוח העפיפונים, המיוצגת ע"י עפיפון התיבה וע"י "עפיפון המלחמה" של קודי. ברקע למעלה נראה עפיפון/דאון.

הבול השמאלי מתאר עפיפונים אירובטיים מודרניים. בחלק העליון נראית שיירה של עפיפוני דלתון אירובטיים ובחלק התחתון עפיפון אירובטי בצורת דלתא. ברקע משמאל נראה שרטוט ששרטט אוטו לילנטל, מגדולי חלוצי התעופה, והראשון שהצליח לדאות בצורה מבוקרת.

עדי שביט

המעצבים: נעמי ומאיר אשל THE DESIGNERS: N. & M. ESHEL

KITES

rom time immemorial the skies have stimulated man's imagination-from ancient gods who came from the skies to mythological heroes who sprout wings and roamed about freely in the air. Man has always sought to conquer the skies, and it is through the kite that he first managed to do this-in the skies of China thousands of years ago.

There are many legends around the birth of the kite: some of them tell of a prince who wanted his flag flown high above the walls of his castle, and so strengthened with bamboo and tied with a cord he let it soar upward. Another legend tells of an old Chinese farmer who tried to grasp his flat, conical hat as it flew off his head and thus discovered the kite. Historians connect the age of the kite with the age of silk which was first used some 4500 years ago. The assumption is that the combination of silk and bamboo, and the wealth of knowledge that the Chinese had, must have brought about the invention

The first documentation of kites is from the 4th Century B.C. when a Chinese engineer built and flew kites in the form of fishes and birds. In the 3rd Century B.C., the Chinese general Huna Tink acquired a place of distinction for himself among the heroes by using a unique method of terrifying people. This was a resonance system built from bamboo bows and silk strings, connected to kites which he flew at night over the enemy camp. The wailing of the strings put the fear of death into the hearts of the foe, causing them to flee for their lives.

ites were built and developed not only in China, but also by her neighbours. Kites have different characteristics and uses, and even today they symbolize the connection between man and the heavens. The kites of the Far East were designed and built in different forms, some of them in the shape of birds and fowls, and some of them as snakes, dragons, and ghosts. Figures of heroes and fighters were often drawn on kite sails. A popular pastime in the East is "Kite Fights". Fighter Kites are relatively small kites that can be controlled by tightening and loosening its string which is partly covered by ground glass, and which is capable of cutting any other string that gets in its way. Thousands of participants take part in these Kite Fights and the victor is the last kite to remain in the sky.

The kite was brought to the West at the end of the 12th Century A.D. by Marco Polo, who also introduced silk, tobacco, and gunpowder to Europe. In 1752, Benjamin Franklin, the American statesman and scientist, carried out an experiment on channeling lightening. On a stormy night, he flew a kite to which was attached a heavy iron key to attract lightening. During this period, many physicists and other scientists studied kites and found many uses for them, such as harnessing them to coaches, and using them to create rescue devices for ships. At the beginning of the 19th Century, Laurence Hargrave, the Australian scientist, built a kite in the form of a box, and the Wright brothers, the inventors of the aeroplane, developed their revolutionary invention from this same box. Even after the arrival of the aeroplane, the kite continued to flourish. Two of the most notable people involved in this field were Alexander Graham Bell, the inventor of the telephone, and Samuel Franklin Cody, the American circus man, who produced a kite that was able to lift an observer to a great height, and also established the Kite Corps in the British Navy.

השירות הבולאי 🖰 טל. 5123933 – 33 שד' ירושלים 12, תל אביב - יפו 68021 Philatelic Service Tel. (972) - 03 - 5123933 12 Sderot Yerushalayim, 68021 Tel Aviv - Yafo

חותמת – אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

During the Second World War, every American fighter pilot was equipped with a folding box kite which served as a distress signal device in the event that he might be forced to abandon his plane. Other kites were used in training anti-aircraft personnel and military sharpshooters. The National American Space Agency developed the Delta Wing for the purpose of returning parts of the Saturn Missile to earth. The wing was developed and tested in a kite. Similarly, all the hang-gliders which are so popular today, are based on and began with the kite.

Today kite activities are growing and becoming popular throughout the world. In the East, they continue, to this day, to build and fly kites in their traditional style. Across the globe thousands of people now take part in competitions and festivals in which small, simple kites, along with giant kites paint the skies in endless forms and patterns.

In Israel each year there are a number of major kite sporting events. One takes place in August at the Israel Museum, another at Ein Harod over the Succot holiday, and there is also an International Kite Festival, which takes place during the Passover holiday.

URI ABELES

DESCRIPTION OF THE BOTTOM ROW OF THE SPECIAL SHEET

The stamp on the right depicts simple, popular kites which are represented by the hexagonal "Tiara Kite", and the rhombic "Eddy" Kite. The bird-shaped kite which appears on the stamp has its origins in the Far East. In the background can be seen a 15th Century picture of a flying, dragon-shaped creature.

The stamp in the center relates to the Western world's contribution in the development of the kites, and here can be seen a Box Kite and the "Cody War Kite". In the backround a kite/glider is depicted.

The stamp on the left shows modern, aerobatic kites, a train of rhombic aerobatic kites can be seen on the top section, and at the bottom is an aerobatic "Delta" kite. In the backround on the left is a drawing by Otto Lilienthal, one of the great pioneers of flying and the first person who succeeded in achieving controlled flight.

ADI SHAVIT

KITES

Issue: June 1995
Designers: N. & M. Eshel
Size: 40 mm x 25.7 mm
Plate no.: 256
Sheet of 9 stamps, Tabs: 3
Printers: Government Printers
Method of printing: Offset

CERFS-VOLANTS

Emission: Juin 1995
Dessinateurs: N. & M. Eshel
Format: 40 mm x 25.7 mm
No de planohei: 256
Feuille de 9 timbres, Bandelettes:3
Imprimerie: Presses de gouverment
Mode d'Impression: Offset

Emision: Junio de 1995 Dibujantes: N. & M. Eshel Tamaño: 40mm × 25.7 mm No de plancha; 256 Pliego de 9 sellos, Bandeleta Imprenta; Imprenta del Estad Sistema de Impression: Offset